Vizsy Ferenc: 100 esztendős az érdi ciszterci nővér – 2009 április

Magas téglakerítés övez egy kettős útkanyarulattal háromszögbe fogott saroktelket a Tárnoki úton. Tucatnyian kerekezünk, vagy autózunk el mellette naponta, s mit sem törődünk a dimbes-dombos területről éppen csak a téglafal fölé magasodó épületekkel, az azok köré ligetet varázsoló örökzöldekkel. Pedig a gyalogos szemlélő a Kutyavári út közeléből a kerítésen túli magaslatra pillantva többet is láthat az érdi ciszterci apátságból. S bár az 1993-ban felszentelt Regina Mundi monostorban Szent Benedek regulája szerint élő női szerzetesrend tagjai élnek, a kolostor mégsem elzárt világ. Vasárnaponként misére várják a római katolikus híveket, az év szinte valamennyi időszakában, de legfőképpen nyáron, vendégek vesznek birtokba több épületet. Rendtársaival együtt itt él Assumpta soror is, aki éppen száz esztendeje harmadik lányként született egy jómódú, mélyen vallásos, szentgotthárdi polgári családba, s aki három és fél évtizedig a Magyary Jolán nevet viselte.

A mindenki Joli nénije egykoron nagyon jó eredménnyel fejezte be középiskola tanulmányait, s alig volt húsz esztendős, amikor 1926-ban felvették a Nemzeti Zenedébe. A mai Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem elődjében olyan tanárai voltak, mint Novák Erzsi, korának legnevesebb Liszt-interpretátora. Kitűnő minősítésű zongoratanári diplomával érkezett haza, így nem csoda a városszerte, sőt azon is túl ismert Magyary Jolinak hamarosan több tanítványa is lett. 1936-tól már önálló zeneiskolát vezetett. Nővérei férjhez mentek, gyermekeik születtek, de ő a mindennapok zenetanításában találta meg az élet szépségeit. *„Szerzetesi hivatásom két évtizeden keresztül és lassan érlelődött. Harminchat éves voltam, amikor döntöttem.”*

1945 májusát írtak, amikor szülei nem kis bánatára elindult Zircre, hogy belépjen a ciszterciek közé. *„Úgy éreztem, hogy Isten személyesen szólított meg.”* A zirci szép, nagy apátságból Nagyesztergárra, egy nyitott verandás, istállós házba költöztek. Itt, ebben a Veszprémtől alig 3 kilométerre fekvő, bakonyi kis faluban elöljárójukká választották a többiek, majd még abban az évben sor került a máig varázslatosnak tetsző pillanatra, amikor magára öltötte a rend egyenruháját. Ezzel lényegében a 300 év után Magyarországon újjáéledt ciszterci rend egyik alapítója lett. A szerzetesrendek megszüntetését követő vallásüldözések idején szőlőt kapált, majd a női rend megalapítását segítő Naszályi Emil atya s az akkori elöljáró, Punk Mária Gemma hívására Érdre költözött, s negyven éven át a fő hadszíntere a konyha lett. Nehéz lenne megszámlálni hány reggelit, ebédet, vacsorát tálalt fel nővértársainak, az apátságot építő munkásoknak, a várt vagy váratlan vendégeknek, még késő éjszaka is.

Az interjúkészítésre is a konyháról érkezik, kedvesen, vidáman, arcán a tapasztalás redőivel, szemében a megnyugodott lélek fényével. Rám emeli a szemét:

— *S mondja csak, soká tart ez a beszélgetés, mert mennem kell vissza? Tudja, hogy a maga kedvéért ott hagytam az almapucolást?! Na, csak igyekezzen kérdezni!*

Száz esztendő?! Hihetetlen! Igaz, az évtizedek meglassították lépteit, de szelleme friss, s közvetlenségével „régi ismerősök egymás közt” hangulatot teremt egyetlen pillanat alatt.

— *Nem változott semmi azzal, hogy százéves lettem. Már járna, adnák is a könnyítéseket, de én nem kérek belőle. Ugyanúgy négykor kelek, mint mindig, mint a többiek.* — Elgondolkodik. — *Talán az álmok mások. Régi idők, régen elhalt emberek jönnek elő, őket látom mindig, a fiatalkori életemet.*

Egy fotózás erejéig az apátság szépen gondozott parkjába sétálunk. Jobb kezében a bot, a balt a kezembe csúsztatja. Meleg, finom keze van. A hosszúra nyúlt, pár lépésnyi út alatt a konyhába eredetileg visszasietni akaró Joli néni csak mesél, mesél, s telnek a percek, a negyed és félórák.
— Hogy mit csinálok szabadidőmben? Levelet írok. Kinek? Rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek. Megírom, aztán vagy feladatom, vagy faxolok. Sok folyóiratot is kap az apátság. Azokat olvasgatom magyarul, németül, aztán a lényeges dolgokat elmondom a többieknek. De jönnek látogatók is. A két nővéremnek hét gyermeke van, hát ők, aztán az ő gyermekeik, meg a „tanítványaim", Magyarországról, Ausztriából, Németországról. Amerikából az egyik unokaöcsém éppen most volt itt Húsvétkor. Mit csinálok, mit csinálok! Nem unatkozom, ha nincs, keresek, vagy kérek munkát.

Fél tizenkettő! Nem is csodálkozom, amikor elköszön. Dolga van. Zsófia a kezdetektől ismeri. Gabriella nővér „alig" tíz éve lépett a konyhában a helyébe. *„Assumpta soror egy fogalom* – mondják mindketten. – *Mindig, mindenkivel szolgálatkész. Ilyen volt, amikor idejött, s ilyen most is száz évesen."* Hedvig sorornak elöljárója volt, aztán ő lett Joli felettese, sőt szobatársak is voltak. *„Joli sohasem szólt semmiért, mindent elviselt. Nagyon jámbor lélek. Bármilyen munkára is kérték, soha nem mondott nemet. Őt mindenki szereti."*

Ahogy kilépek az apátság kapuján, Fazekas Anna verses meséje jut eszembe: *„Mátraalján, falu szélén lakik az én öreg néném. Meleg szívű, dolgos, derék…"*

Május 16-án lesz százesztendős. Jó egészséget, s további derűs napokat, Joli néni!